

Datum

2018-12-18

Diarienummer

01621/2018

Part

**Pensa Pharma AB
(org. nr. 556750-6448)
Birger Jarlsgatan 22
114 34 Stockholm**

Saken

Sanktionsavgift för brister i tillhandahållandeskyldighet av läkemedel enligt 21 a § lagen (2002:160) om läkemedelsförmåner m.m.

Beslut

Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket (TLV) beslutar att ta ut en sanktionsavgift om 106 000 kronor från Pensa Pharma AB på grund av brister i tillhandahållandeskyldigheten rörande Omeprazol Pensa, vnr 584549 (varan), under maj 2018.

Utredning

Bakgrund

Pensa Pharma AB (företaget) bekräftade i april 2018 att det skulle kunna tillhandahålla varan till öppenvårdsapoteken under maj 2018 med tillräcklig hållbarhet. Den 2 maj 2018 fick TLV anmälan om att varan inte längre tillhandahölls. Den 3 maj 2018 beslutade TLV att varan inte längre skulle anses som tillgänglig.

TLV underrättade företaget om att TLV mot ovanstående bakgrund övervägde att ta ut en sanktionsavgift på 145 000 kronor.

TLV tillhandahåller historiska försäljningssiffror för såväl periodens vara som totalförsäljning per förpackningsstorleksgrupp, som en vägledning till företagen inför att de ska göra sina egna bedömningar. För den aktuella förpackningsstorleksgruppen har den genomsnittliga försäljningen per månad under det senaste året för periodens vara exklusive dosapotek varit 95 768 förpackningar. Försäljningen inom denna tidsperiod har varierat mellan 86 369 och 108 365 förpackningar per månad

Företagets motivering

Företaget har den 10 augusti 2018 inkommit med siffror för leverans till öppenvårdsapotek för aktuell period som visar att det levererat 7 399 förpackningar av varan fram till och med den 3 maj 2018 då TLV beslutade att varan inte längre skulle anses som tillgänglig. Företaget har uppgett att leveransen blev försenad. Företaget har vidare uppgett att det skett misstag på grund av hög arbetsbelastning och att en förhöjd sanktionsavgift på grund av upprepade misstag är orimligt. Företaget har även uppgett att den föreslagna sanktionsavgiften är för hög.

Skälen för beslutet

Tillhandahållandeskyldighet

Den som har ett godkännande för försäljning av ett läkemedel som har lägst fastställt försäljningspris och som har bekräftat att samma läkemedel ska vara tillgängligt ska tillhandahålla läkemedlet till öppenvårdsapoteken med tillräcklig hållbarhet. Om företaget inte tillhandahåller läkemedlet får TLV ta ut en sanktionsavgift (21 a och 25 a §§ lagen [2002:160] om läkemedelsförmåner m.m., 12 b § TLV:s föreskrifter och allmänna råd [TLVFS 2009:4] om prissättning av utbytbara läkemedel och utbyte av

läkemedel m.m.). Sanktionsavgift ska tas ut oavsett om uppsåt eller oaktsamhet finns, det vill säga företaget har ett strikt ansvar (se prop. 2013/14:93 s. 189).

Företaget har ett godkännande för försäljning av varan. Av de företag som bekräftade att de skulle kunna tillhandahålla läkemedlet till öppenvårdsapoteken under maj 2018 med tillräcklig hållbarhet hade aktuellt företag varan med det lägsta fastställda försäljningspriset. Eftersom företaget inte tillhandahöll varan till öppenvårdsapoteken under hela prisperioden finner TLV att företaget under maj 2018 har brutit i sin tillhandahållandeskyldighet av varan. Det finns därför grund att ta ut en sanktionsavgift av företaget.

Befrielse från sanktionsavgift

TLV ska helt eller delvis befria ett företag som har brutit i sin tillhandahållandeskyldighet från sanktionsavgift om det är oskäligt att ta ut sanktionsavgift (25 c § lagen om läkemedelsförmåner m.m.). Frågan om befrielse ska medges eller inte ska avgöras genom en helhetsbedömning (prop. 2013/14:93 s. 189).

Företaget har uppgett att leveransen blev försenad. Det är det läkemedelsföretag som bekräftar att det kan tillhandahålla ett läkemedel som bär ansvaret för att öppenvårdsapoteken får den mängd läkemedel som krävs för att marknadens behov av läkemedlet under den aktuella tidsperioden ska kunna tillgodoses (21 a § lagen om läkemedelsförmåner m.m.). Om företaget anlitar en leverantör så är det således fortfarande företaget som bär ansvaret för att varorna når öppenvårdsapoteken.

I sitt yttrande till TLV har företaget även uppgett att orsaken till att varan inte kunde tillhandahållas under den aktuella perioden var på grund av att det skett misstag. Enligt förarbetena till lagen om läkemedelsförmåner m.m. ska sanktionsavgift tas ut oavsett om uppsåt eller oaktsamhet finns, dvs. ett strikt ansvar gäller (se prop. 2013/14:93 s. 189). Av förarbetena framgår även att rent slarv som regel inte bör utgöra en befrielsegrundande omständighet (prop. 2013/14:93 s. 189). Företaget har även uppgett att det anser att en förhöjd sanktionsavgift på grund av upprepade misstag är orimligt. Enligt propositionen 2013/14:93, s. 189 är en upprepad överträdelse en omständighet som ska beaktas vid fastställande av sanktionsavgiften.

TLV anser att det företaget har uppgett inte utgör sådana omständigheter som företaget inte förutsåg eller inte borde ha förutsett eller inte kunde påverka. TLV bedömer inte heller att det rör sig om en sådan situation som i övrigt framstår som

ursäktlig. Vid en helhetsbedömning av omständigheterna i ärendet finner TLV därmed att det inte är oskäligt att ta ut sanktionsavgift av företaget för brister i tillhandahållandeskyldigheten. I ärendet har det alltså inte kommit fram skäl för att helt eller delvis befria företaget från sanktionsavgift.

Sanktionsavgiftens storlek

Sanktionsavgift får tas ut med ett belopp som fastställs med hänsyn till hur allvarlig överträdelsen är och ska bestämmas till lägst femtusen kronor och högst tio miljoner kronor (25 b § lagen om läkemedelsförmåner m.m. och 12 a § förordningen [2002:687] om läkemedelsförmåner m.m.).

När företaget gavs tillfälle att yttra sig inför en eventuell underrättelse om sanktionsavgift den 20 juni 2018, inkom företaget inte med någon information om hur många förpackningar av varan företaget levererat under maj månad 2018. TLV underrättade därför företaget om att TLV övervägde att ta ut en sanktionsavgift på 145 000 kronor. Företaget har den 10 augusti 2018 inkommit med uppgifter över hur många förpackningar företaget levererat i maj 2018 fram till och med den 3 maj 2018 då TLV beslutade att varan inte längre skulle anses som tillgänglig. Mot bakgrund av det finns det, enligt TLV:s bedömning, skäl att sänka den tidigare aviserade sanktionsavgiften.

Enligt förarbetena till lagen om läkemedelsförmåner m.m. (prop. 2013/14:93 s. 189) bör okunskap om regelverket som regel inte vara befrielsegrundande omständigheter. I det gällande regelverket (21 a § lagen om läkemedelsförmåner m.m.) framgår att det är det läkemedelsföretag som bekräftar att det kan tillhandahålla ett läkemedel som ensamt bär ansvaret för att öppenvårdsapoteken får den mängd läkemedel som krävs för att marknadens behov av läkemedlet under den aktuella tidsperioden ska kunna tillgodoses. Företaget har haft två läkemedel (vnr 584549 och 564553) med delad periodens vara-status i samma förpackningsstorleksgrupp under aktuell prisperiod och företaget har brutit i sin tillhandahållandeskyldighet för båda läkemedlen. När ett företag anmäler ett läkemedel som tillgänglig för perioden ska varje enskilt läkemedel kunna förse hela marknaden under hela prisperioden. Eftersom sanktionsavgiften ska stå i proportion till överträdelsens allvar har omständigheten att det är ett och samma företag som innehar samtliga läkemedel med delad periodens vara-status inom förpackningsstorleksgruppen tillmätts betydelse vid beräkningen av sanktionsavgiftens storlek. Företaget har därför fått tillgodoräkna sig det antal förpackningar som levererats till öppenvårdsapoteken från båda läkemedlen

och därefter har sanktionsavgiften och upprepningsavgiften delats lika mellan de båda ärendena (se även Dnr 01622/2018).

TLV bedömer att sanktionsavgiften i detta fall ska bestämmas till 106 000 kronor. För att fastställa denna avgift har TLV dessutom utgått från den fördyring av samhällets läkemedelskostnader som överträdelsen mot utbytesregelverket medfört. TLV har tagit hänsyn till omständigheter såsom varans pris, utebliven volym av varan samt den ökade administration som uppstår för apoteken när periodens vara tar slut och ersätts med en ny vara. TLV har även lagt vikt vid att sanktionsavgiften bör utgöra ett incitament för läkemedelsföretagen att ge korrekt besked om huruvida det kan tillhandahålla varan till öppenvårdsapoteken eller inte.

Vid fastställande av sanktionsavgiftens storlek har också beaktats att det är fråga om en upprepad överträdelse. Företaget har sedan september 2017 brutit i sin tillhandahållandeskyldighet vid sex tillfällen där TLV har beslutat om sanktionsavgift. Av den totala sanktionsavgiften på 106 000 kronor hänför sig 23 000 kronor till att den aktuella överträdelsen utgör en upprepning av tidigare överträdelser.

Sanktionsavgiften tillfaller staten och faktureras av TLV efter att beslutet har vunnit laga kraft.

Angående gällande regler, se bilaga.

Detta beslut har fattats av generaldirektören Sofia Wallström. Föredragande har varit utredaren Anna Lundin. I den slutliga handläggningen har även juristen Linnea Flink, chefsjuristen Karin Lewin och enhetschefen Cecilia Frostegård deltagit.

Sofia Wallström

Anna Lundin

Hur man överklagar

Beslutet kan överklagas hos Förvaltningsrätten i Stockholm. Överklagandet ska vara skriftligt och ställas till förvaltningsrätten, men skickas till TLV som skickar vidare överklagandet till förvaltningsrätten. TLV ska ha fått överklagandet **inom tre veckor** från den dag klaganden fick del av beslutet, annars kan överklagandet inte prövas. I överklagandet ska det anges vilket beslut som överklagas och på vilket sätt beslutet ska ändras. Om TLV ändrar det beslut som överklagats, överlämnas även det nya beslutet till förvaltningsrätten. Överklagandet omfattar även det nya beslutet.

BILAGA**Gällande regler**

Enligt 21 a § lagen (2002:160) om läkemedelsförmåner m.m. – förmånslagen – gäller följande.

Den som har ett godkännande för försäljning av ett läkemedel som har lägst fastställt försäljningspris enligt 21 § första stycket och har bekräftat att läkemedlet ska vara tillgängligt ska tillhandahålla läkemedlet till öppenvårdsapoteken.

I 25 a § första stycket 2 förmånslagen anges bland annat att TLV får ta ut en sanktionsavgift av den som har ett godkännande för försäljning och som inte tillhandahåller ett läkemedel enligt 21 a § eller enligt föreskrifter som har meddelats i anslutning till 21 a §. Enligt tredje stycket samma bestämmelse tillfaller sanktionsavgiften staten.

Av 25 b § förmånslagen framgår att sanktionsavgift får tas ut med ett belopp som fastställs med hänsyn till överträdelsens allvar och att regeringen får meddela föreskrifter om hur sanktionsavgiftens storlek ska fastställas.

Av 12 a § förordningen (2002:687) om läkemedelsförmåner m.m. framgår att den sanktionsavgift som får tas ut enligt 25 a § förmånslagen ska bestämmas till lägst femtusen kronor och högst tio miljoner kronor.

Enligt 25 c § förmånslagen gäller följande.

Befrielse från sanktionsavgift ska medges helt eller delvis om det är oskäligt att ta ut sanktionsavgift. Vid denna bedömning ska särskilt beaktas

1. om överträdelsen berott på en omständighet som den avgiftsskyldige inte förutsåg eller borde ha förutsett eller inte kunnat påverka,
2. vad den avgiftsskyldige har gjort för att undvika överträdelsen, och
3. om överträdelsen i övrigt framstår som ursäktlig.

Av 12 § förordningen om läkemedelsförmåner m.m. framgår att TLV får meddela föreskrifter om utbyte av läkemedel enligt förmånslagen.

Enligt 12 b § TLV:s föreskrifter och allmänna råd (TLVFS 2009:4) om prissättning av utbytbara läkemedel och utbyte av läkemedel m.m. gäller följande.

Den som marknadsför ett läkemedel som är utbytbart enligt 21 § första stycket lagen (2002:160) om läkemedelsförmåner m.m. och kan tillhandahålla det till hela marknaden under hela den nästkommande prisperioden ska bekräfta detta till Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket senast vid den tidpunkt som Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket meddelar, efter att Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket har publicerat den pristrangordning som gäller inom varje förpackningsstorleksgrupp under den nästkommande prisperioden.

En sådan bekräftelse ska även omfatta att hållbarheten för varje förpackning kommer att vara sådan att den inför förpackningens utlämnande från öppenvårdsapoteket under hela prisperioden är tillräcklig för patientens hela förväntade användningstid och minst ytterligare två månader.

Enligt 12 c § TLVFS 2009:4 gäller följande.

Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket informerar på sin webbplats vilket av de läkemedel inom varje förpackningsstorleksgrupp, för vilka en bekräftelse enligt 12 b § har gjorts, som har det lägsta försäljningspriset per enhet. Endast denna förpackning ska anses vara tillgänglig, enligt 21 § första stycket lagen (2002:160) om läkemedelsförmåner m.m., om inte annat följer av 13 eller 13 a §§ dessa föreskrifter.

Av 13 § TLVFS 2009:4 framgår bland annat att om den som marknadsför ett läkemedel inte kan tillhandahålla en förpackning i den omfattning som krävs under en prisperiod kan TLV besluta att förpackningen, i den mån den inte redan finns för försäljning hos ett enskilt öppenvårdsapotek, inte ska anses vara tillgänglig.